

## บทที่ 4

### บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดที่มีความเจริญสูงทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆในภาคใต้และของประเทศไทย อย่างไรก็ตามภายใต้ความเจริญดังกล่าวภูเก็ตก็ยังมีปัญหาที่ต้องการแก้ไขและพัฒนาหลายประการ ตลอดเวลาที่ผ่านมานี้ หน่วยงานภาครัฐและ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีแผนงานและจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอยู่ค่อนข้างมาก ขณะเดียวกันองค์กรพัฒนาเอกชนและภาคประชาชนในพื้นที่เองก็ได้มีบทบาทในการขับเคลื่อนกิจกรรมการพัฒนาอย่างเข้มข้นอยู่ด้วยเช่นกัน ดังนั้น การนำเสนอข้อเสนอแนะทางยุทธศาสตร์ และข้อเสนอโครงการทางเลือก เพื่อการพัฒนาชุมชนภูเก็ตในรายงานฉบับนี้ จึงต้องพิจารณาความเหมาะสมของสถานการณ์และบริบทของภูเก็ต ช่องว่างของการพัฒนาที่มูลนิธิชุมชนภูเก็ตสามารถเข้าไปเติมเต็มได้ภายใต้ความเป็นไปได้ทางทรัพยากรที่มีอยู่ ควบคู่กับพิจารณาด้านปัจจัยเอื้ออำนวยและความท้าทายต่างๆที่ต้องคำนึงถึงในกระบวนการพัฒนา ดังมีรายละเอียดดังนี้

#### 1. แนวทางการดำเนินงานโครงการพัฒนา

##### 1.1 ด้านการศึกษาสำหรับเด็กและผู้ใหญ่

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การส่งเสริมคุณภาพทางการศึกษา

##### ข้อเสนอโครงการ

1) โครงการสนับสนุน อุปกรณ์ และสื่อ การเรียนการสอนแก่ศูนย์เด็กเล็ก และโรงเรียนขนาดเล็กที่ขาดแคลน โดยสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนควรเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการสร้างพัฒนาการของเด็กเล็ก เช่นอุปกรณ์เครื่องเล่น สำหรับฝึกทักษะการใช้กล้ามเนื้อ มือ สมอง และสายตา หนังสือนิทานภาพ และวีซี ดีนิทานและเพลง เป็นต้น สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กควรเป็นสื่อการเรียนการสอนเสริมพัฒนาการ นอกเหนือจากตำราเรียนหลักที่รัฐบาลแจกอยู่ รวมทั้งอุปกรณ์ทางกีฬาดนตรี และศิลปะต่างๆ เป็นต้น

2) โครงการส่งเสริมการศึกษาหลักสูตรท้องถิ่น โดยสนับสนุนให้มีการจัดสัมมนาเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลางของภูเก็ตขึ้นมาเพื่อให้มีเนื้อหา มาตรฐานและวิธีการเรียนการสอนที่สอดคล้องกัน นอกจากนี้อาจมี การสนับสนุนงบประมาณแก่ โรงเรียนนำร่อง เพื่อจัดให้มีการจัดการ เรียนการสอน หลักสูตรท้องถิ่น อย่างเต็มระบบ ทั้งวิชาการและปฏิบัติโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

3) โครงการสนับสนุนการแข่งขันทักษะฝีมือช่างอาชีพ เพื่อสนับสนุนนักศึกษาอาชีพได้มีสนามในการแสดงออกด้านทักษะ ฝีมือช่าง เพื่อเป็นการฝึกฝน ในการยกระดับสู่การการแข่งขันในระดับภูมิภาคและประเทศต่อไป

● ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา

ข้อเสนอโครงการ

- 1) โครงการพัฒนา ระบบการแนะแนวการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กของจังหวัดภูเก็ต โดยจัดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อศึกษาประสิทธิภาพการแนะแนวการศึกษา ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการพัฒนาบุคลากร ทั้งนี้เพื่อนำเสนอต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบรับไปพิจารณาดำเนินการต่อไป
- 2) โครงการส่งเสริมความเข้มแข็งเครือข่ายครูพี่เลี้ยง ศูนย์เด็กเล็กจังหวัดภูเก็ต โดยสนับสนุนทรัพยากรในการจัดเวที การประชุมเพื่อการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทำงาน และด้านวิชาการ รวมถึงการฝึกอบรมพัฒนาคุณภาพครูพี่เลี้ยงเพื่อให้สามารถดูแลเด็กปฐมวัยได้ สอดคล้องตามมาตรฐานของกรมอนามัยและ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นต้น

● ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การสร้างโอกาสการเข้าถึงการศึกษาของเด็กยากจน

ข้อเสนอโครงการ

- 1) โครงการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่เด็ก เยาวชน ชาวเล เพื่อให้เรียนต่อได้ในระดับที่สูงขึ้น และมีการเตรียมอาชีพรองรับเมื่อจบมาเพื่อ เป็นแบบอย่างแก่คนในชุมชนให้สนใจสนับสนุนทางการศึกษาของบุตรหลานเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น
- 2) โครงการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่เด็ก นักเรียนเรียนดีแต่ยากจนทั้งสายสามัญและอาชีวะ ให้สามารถเรียนต่อจนถึงระดับปริญญาตรี ในสาขาที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในท้องถิ่น โดยมีเงื่อนไขที่ต้องกลับมาทำงานในภูเก็ตหลังจบการศึกษา

ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา

- 1) หน่วยงานภาครัฐทุกระดับมีนโยบายและงบประมาณสนับสนุนการศึกษาและพร้อมให้ความร่วมมือในการพัฒนา

- 2) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของภูเก็ตอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี
- 3) นโยบายปฏิรูปการศึกษา ของประเทศ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และสนับสนุนท้องถิ่นในการคิดค้นหลักสูตรการศึกษาและแนวทางการพัฒนาด้วยตนเองได้
- 4) ภูเก็ตมีปราชญ์ชาวบ้านและผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ พร้อมจะให้ความร่วมมือในการถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญา และร่วมพัฒนาการศึกษาหลักสูตรท้องถิ่น

#### ความท้าทาย

- 1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งไม่ได้ให้ความสนใจด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เป็นงานระยะยาวเท่าที่ควร แต่มุ่งเน้นการทำงานที่ตอบสนองเป้าหมายระยะสั้นและการสร้างคะแนนนิยมทางการเมืองมากกว่า
- 2) คุณภาพของบุคลากรทางการศึกษาบางส่วนที่เป็นข้อจำกัดและต้องการการพัฒนา
- 3) สภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำ และปัญหาความยากจน ทำให้ผู้ปกครองไม่สามารถสนับสนุนการเรียนของเด็กได้ จึงต้องการให้ลูก ที่จบการศึกษาภาคบังคับออกไปทำงานหารายได้แก่ครอบครัวมากกว่าการไปศึกษาหาความรู้ในระดับที่สูงขึ้น
- 4) สถานบริการและสถานที่เสี่ยงสำหรับเด็กและเยาวชนในภูเก็ตมีค่อนข้างมากและยังไม่ได้จัดระเบียบควบคุมที่ดีพอ

## 1.2 ด้านศิลปะและวัฒนธรรม

- ยุทธศาสตร์ที่ 1: การสนับสนุนเด็กและเยาวชนให้มีความรู้และภาคภูมิใจใน ศิลปวัฒนธรรมของภูเก็ต

## ข้อเสนอโครงการ

- 1) โครงการฝึกอบรม ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่เด็กและเยาวชนโดยการสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาบุคลากร อุปกรณ์ ในการฝึกอบรมแก่เด็กและเยาวชนหรือผู้ที่สนใจเพื่อฝึกหัดและเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง
- 2) โครงการส่งเสริมการประกวดศิลปะ การแสดงและศิลปกรรมท้องถิ่นของเด็กและเยาวชน เพื่อสร้างเวทีในการแสดงออก ความรู้และความสามารถ การฝึกฝนทักษะฝีมือของเด็กและเยาวชน และปลูกฝังความรัก ความภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น
- 3) โครงการส่งเสริมการศึกษาแบบโครงการงานด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนการสอนโดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่สนับสนุนให้เด็กนักเรียนค้นคว้าเรื่องราวที่ตนสนใจ ศึกษาหาความรู้อย่างมีขั้นตอน และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งผลการทดสอบ บัณฑิตของการเรียนการสอนด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วยวิธีการเรียนการสอนลักษณะนี้ ของโรงเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรากฏว่าสามารถเพิ่มความรู้ และความเข้าใจแก่นักเรียนได้มากกว่า ร้อยละ 80 และสร้างเจตคติที่ดี ของนักเรียน ต่อศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ซึ่งกระบวนการส่งเสริมอาจร่วมกับสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา หรือโรงเรียนในการประกวดโครงการงานของนักเรียน เพื่อรับทุนการศึกษาสนับสนุนการค้นคว้าและปฏิบัติ รวมถึงอาจมีการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่ออบรมครูในการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการงานด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นขึ้น
- 4) โครงการยวทูตวัฒนธรรม โดยการคัดเลือกเด็กและเยาวชนที่มีความสนใจ และความสามารถด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อแต่งตั้งเป็นยวทูต ด้านวัฒนธรรมของภูเก็ตทำหน้าที่ในการ ประชาสัมพันธ์และ แลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมของภูเก็ตกับเยาวชนประเทศเพื่อนบ้าน โดยอาจเริ่มต้นใน ประเทศที่มี เครือข่าย มูลนิธิบาป้าพารานากัน ก่อน
- 5) โครงการมัคคุเทศก์น้อยด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยการร่วมมือกับองค์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวและภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ และทักษะแก่เยาวชน เพื่อการเป็นมัคคุเทศก์แนะนำข้อมูลการท่องเที่ยวด้านศิลปวัฒนธรรมของภูเก็ตแก่นักท่องเที่ยว

- ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาระบบข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของภูเก็ต  
ข้อเสนอโครงการ

- 1) โครงการสนับสนุนทุน ในการศึกษาวิจัยศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของภูเก็ต โดยอาจเป็นการศึกษาในภาพรวมทั้งหมดหรือการแยกส่วนเพื่อนำข้อมูลมาจัดทำเป็นสารานุกรมศิลปวัฒนธรรมภูเก็ตใช้สำหรับการค้นคว้า และการศึกษาสำหรับเยาวชนและผู้สนใจ
- 2) โครงการจัดทำเว็บไซต์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของภูเก็ต ซึ่งจะเป็นการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมทั้งหมดที่มีในอดีตและปัจจุบัน มาบรรจุไว้ พร้อมเปิดหน้ากระดานให้ผู้สนใจเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็น และให้ข้อมูลอัปเดตสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลง ศิลปวัฒนธรรม ของท้องถิ่น รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับจังหวัดหรือภูมิภาคอื่น

#### ปัจจัยเอื้ออำนวยต่อการพัฒนา

- 1) จังหวัดภูเก็ตมีทรัพยากรบุคคลที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถถ่ายทอดข้อมูลและความรู้ในการสืบสานศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นได้
- 2) ศิลปวัฒนธรรมของภูเก็ตมีความสวยงามและเอกลักษณ์ที่โดดเด่นแตกต่างจากที่อื่นซึ่งภาครัฐและเอกชนของภูเก็ตมีนโยบายและแผนงานที่จะนำศิลปวัฒนธรรมของภูเก็ตมาส่งเสริมเป็นจุดขายใหม่ด้านธุรกิจการท่องเที่ยว
- 3) มีกลุ่มบุคคลในภูเก็ตทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ที่สนใจงานด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ภูเก็ตและพร้อมจะร่วมมือในการสืบสานและฟื้นฟู
- 4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีนโยบาย แผนงาน และงบประมาณที่จะสนับสนุนการพัฒนาฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นภูเก็ต และสามารถเป็นพันธมิตรในการดำเนินงานด้านนี้ได้

#### ความท้าทาย

- 1) กระแสวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาแรงในกลุ่มเด็กและเยาวชนทำให้ความสนใจในศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มคนเหล่านี้มีน้อยลง

- 2) ความจริงใจและการประสานความร่วมมือ ของหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน ในการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นอย่างจริงจังยังไม่เด่นชัด
- 3) ทรัพยากรบุคคลซึ่งเป็นภูมิปัญญาในการให้ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุและมีจำนวนที่น้อยลง

### 1.3 ด้านสถาปัตยกรรมและแหล่งสำคัญทางประวัติศาสตร์

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การร่วมสนับสนุนให้เกิดเป็นเมืองมรดกโลกและแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

#### ข้อเสนอโครงการ

- 1) โครงการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในท้องถิ่นร่วมกันดูแล และอนุรักษ์เมืองเก่าภูเก็ตเพื่อ เตรียมตัว จดทะเบียนเป็นมรดกของ โลกผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆในท้องถิ่น
- 2) โครงการสนับสนุนองค์กรประชาชนในบริเวณภูเก็ตเมืองเก่าในการดำเนินกิจกรรมย้อนรอยวิถีชีวิตในอดีตของผู้คนในเมืองภูเก็ตเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ชม ศึกษาและส่งเสริมให้จุดขายท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นประจำและต่อเนื่อง

- ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาทบทวน ข้อมูลด้านสถาปัตยกรรมและแหล่งสำคัญทางประวัติศาสตร์ของภูเก็ต

#### ข้อเสนอโครงการ

- 1) โครงการสนับสนุนสถาบันการศึกษาหรือองค์กรภาคประชาชนในการศึกษาวิจัย เพื่อ ทบทวนข้อมูลด้านสถาปัตยกรรมไว้และแหล่งสำคัญทางประวัติศาสตร์ของภูเก็ตว่าสถานะปัจจุบันเป็นอย่างไร มี อะไรที่เปลี่ยนแปลงจาก เดิมบ้าง ทั้งด้านกรรมสิทธิ์ สภาพของสถาปัตยกรรม การใช้ประโยชน์ รวมถึงปัญหาอุปสรรคและความต้องการของชุมชนในการดำเนินการอนุรักษ์ และฟื้นฟูเพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาใช้ในการทบทวนยุทธศาสตร์การดำเนินงานอนุรักษ์เมืองเก่าภูเก็ตและเผยแพร่เป็นความรู้แก่ประชาชนที่สนใจ

- ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การส่งเสริมให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนเป็นนักอนุรักษ์สถาปัตยกรรม

### ข้อเสนอโครงการ

- 1) โครงการแข่งขันการประกวดโครงงานการศึกษาเรื่องสถาปัตยกรรมและแหล่งสำคัญทางประวัติศาสตร์เมืองภูเก็ตเพื่อสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนได้ทำการศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติในเรื่องนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจและความภาคภูมิใจในความงามและคุณค่าของสถาปัตยกรรมและแหล่งประวัติศาสตร์ของภูเก็ต
- 2) โครงการส่งเสริมการจัดค่ายนักโบราณคดีน้อยโดยร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานของกรมศิลปากรจัดค่ายนักโบราณคดีน้อยเพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีความรู้และเข้าใจแหล่งสำคัญทางประวัติศาสตร์ของเมืองภูเก็ตผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การสืบค้นข้อมูล การขุดค้นรังวัด การถ่ายภาพ และการบันทึกข้อมูลที่สำคัญเป็นต้น

### ปัจจัยเอื้ออำนวยต่อการพัฒนา

- 1) นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของภาครัฐและเอกชนที่ดำเนินการอยู่จะเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมให้การอนุรักษ์และฟื้นฟูสถาปัตยกรรมและแหล่งประวัติศาสตร์ของภูเก็ตประสบผลสำเร็จ
- 2) ปัจจุบันยังมีสถาปัตยกรรมเก่าที่อยู่ในสภาพดีที่เจ้าของกรรมสิทธิ์ยินดีให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์และเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้แก่เด็กและเยาวชนตลอดจนผู้สนใจอยู่มากพอสมควร
- 3) มีบุคลากรที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของภูเก็ตที่สามารถจะถ่ายทอดให้ความรู้ด้านประวัติศาสตร์และความเป็นมาของสถาปัตยกรรมและแหล่งสำคัญทางประวัติศาสตร์แก่ผู้สนใจและพร้อมที่จะร่วมงานกับมูลนิธิฯ
- 4) สถาปัตยกรรมชิโนโปรตุกีสของภูเก็ตมีความสวยงามและเอกลักษณ์ที่โดดเด่นเมื่อประกอบกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของอาคารเหล่านี้ จึงมีโอกาที่จะได้รับการนำเสนอและขึ้นทะเบียนเป็นเมืองมรดกโลกขององค์การยูเนสโกได้
- 5) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของภูเก็ตมีแผนงานและงบประมาณที่จะสนับสนุนการอนุรักษ์ฟื้นฟูสถาปัตยกรรมและแหล่งประวัติศาสตร์ของเมืองภูเก็ตอยู่แล้วและสามารถทำงานเป็นพันธมิตรกับมูลนิธิชุมชนภูเก็ตได้

6) มุ่งเน้นการพัฒนาเอกชนและองค์กรภาคประชาชนที่สนใจและดำเนินการด้านนี้อยู่แล้ว เช่น มูลนิธิเมืองเก่าภูเก็ต มูลนิธิบาบา พารา นากัน และกลุ่มสนใจประวัติศาสตร์เมือง ภูเก็ต ซึ่งองค์กรเหล่านี้สามารถเป็นพันธมิตรร่วมดำเนินงานด้านนี้กับมูลนิธิชุมชนภูเก็ตได้

### ความท้าทาย

- 1) ภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ต้นทุนการซ่อมแซมสถาปัตยกรรมที่สูงและความย้ายวนของราคาอสังหาริมทรัพย์ในภูเก็ตอาจทำให้มีการ ขยายสถาปัตยกรรมเก่าของภูเก็ตออกไป ซึ่งไม่มั่นใจว่าเจ้าของกรรมสิทธิ์ใหม่จะเห็นความสำคัญและร่วมมือในการอนุรักษ์ต่อหรือไม่
- 2) การเข้ามาอยู่และครอบครองสิทธิการใช้ประโยชน์อาคาร สถาปัตยกรรม ในบริเวณเมืองเก่าภูเก็ต ของนักลงทุนภายนอก โดยไม่ให้ความสำคัญ กับการอนุรักษ์และบำรุงรักษา
- 3) ความล่าช้าในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในการอนุรักษ์และฟื้นฟูสถาปัตยกรรมและแหล่งสำคัญทางประวัติศาสตร์รวมถึงข้อจำกัดทางกฎหมายงบประมาณและบุคลากรที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานดังกล่าว

## 1.4 ด้านการป้องกันสาธารณภัย

- ยุทธศาสตร์ที่ 1: การเสริมสร้างความตระหนักและมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันสาธารณภัย

### ข้อเสนอโครงการ

- 1) โครงการสนับสนุนการฝึกอบรมประชาชนให้มีความรู้และทักษะในการป้องกันและช่วยเหลือตนเอง และสมาชิกในครอบครัวในยามที่ต้องเผชิญกับภัยพิบัติต่างๆได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพื่อช่วยบรรเทาและลดความสูญเสียในชีวิต และทรัพย์สินที่จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) โครงการสนับสนุนประชาชนในการปลูกหญ้าแฝก และพืชคลุมดินอื่นๆบริเวณไหล่เขาหรือที่สูงที่มีความเสี่ยงของการเกิดภัยดินถล่ม

3) โครงการรณรงค์การขับขี่ยานพาหนะอย่างไม่ประมาท เช่นการเมาไม่ขับ ไม่โทรศัพท์ระหว่าง การขับรถ โดยอาจร่วมสนับสนุนจัดทำสื่อสติ๊กเกอร์ หรือป้าย โฆษณาประชาสัมพันธ์โครงการ

4) โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครเยาวชนป้องกันอุบัติเหตุ โดยการสนับสนุนการฝึกอบรมแก่ เด็ก และเยาวชนให้มีความรู้ และทักษะในการทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยอาสาสมัครป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย รวมถึงทำหน้าที่แจ้งข่าวสารข้อมูลภัยพิบัติต่างๆให้แก่ชุมชน และ การประสานงานแจ้งเหตุขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อได้รับการร้องขอ หรือประสบเหตุ

• ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การสนับสนุนการทำงานของเครือข่ายอาสาสมัครป้องกัน สาธารณภัย

ข้อเสนอโครงการ

1) โครงการสนับสนุนการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย เพื่อ เพิ่มจำนวนอาสาสมัครในชุมชน ตลอดจนเพิ่มขีดความรู้ความสามารถในการ ดำเนินงานดังกล่าว

2) โครงการสนับสนุนงบประมาณแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการในการจัดซื้ออุปกรณ์ เครื่องมือในการป้องกันสาธารณภัย เช่นเครื่องมือตรวจวัดแอลกอฮอล์ การทำป้าย เตือนป้องกันอุบัติเหตุ อุปกรณ์ฉุกเฉินในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยต่างๆ และ ของขวัญเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่อาสาสมัครในการทำงานตามความเหมาะสม

ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนา

1) ความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐทั้งส่วนภูมิภาค และท้องถิ่นและเอกชนต่อการ ดำเนินการด้านการป้องกันสาธารณภัยของภูเก็ตอยู่ในเกณฑ์ที่ดี นอกจาก ภูเก็ตแล้วยังได้ มีการจัดตั้งวิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ ซึ่งถือเป็นแหล่ง ทรัพยากรด้านวิชาการที่สำคัญในการสนับสนุนการดำเนินงาน

2) หน่วยงานด้านการป้องกันสาธารณภัยทั้งในส่วนของตำรวจและสำนักงานป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยจังหวัดมีนโยบายเชิงรุกในการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน โดยการตั้งเป็นเครือข่ายอาสาสมัครป้องกันภัยเพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนงาน நடάνนี้ใน ชุมชน โดยเน้นให้เกิดการป้องกันมากกว่าการบรรเทาความเสียหายเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

## ความท้าทาย

- 1) สภาพที่เป็นเกาะของภูเก็ตโดยธรรมชาติก็มีโอกาสความเสี่ยงที่จะประสบภัยพิบัติทางทะเลและวาทภัยอยู่แล้ว และเมื่อมีวิกฤติการณ์โลกร้อนเกิดขึ้นก็ย่อมเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติมากขึ้น
- 2) ความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมของภูเก็ตในระยะที่ผ่านมาทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งดิน น้ำ ป่า และ ภูเขาที่อยู่มีจนเกินพอดี ซึ่งทำให้ระบบความสมดุลทางนิเวศน์ของธรรมชาติเสียไปและทำให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติได้มากขึ้นในอนาคต
- 3) ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่เริ่มมีความตระหนักและตื่นตัวต่อการป้องกันสาธารณภัยมากขึ้น แต่เนื่องจากข้อจำกัดด้านอาชีพทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านนี้ยังมีมามากเท่าที่ควร
- 4) การเพิ่มขึ้นของจำนวนรถยนต์ทั้งภายใน เกาะภูเก็ตและที่มาจากภายนอกทำให้โอกาสการเกิดอุบัติเหตุทางบกมีอยู่ค่อนข้างสูง
- 5) ภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ปัญหาการว่างงานและการเป็นเมืองท่องเที่ยวของภูเก็ตอาจทำให้ภัยจากอาชญากรรม และการค้ำมนุษย์ในรูปแบบต่างมีสูงขึ้น

## 1.5 ด้านอนามัยและสาธารณสุข

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การส่งเสริมทักษะชีวิตแก่เด็กและเยาวชน

### ข้อเสนอโครงการ

- 1) โครงการที่ฝึกอบรม /จัดค่ายทักษะชีวิตแก่เด็ก และเยาวชนให้มีความรู้และความเข้าใจด้านเพศศึกษา การป้องกันโรคจากเพศสัมพันธ์และการใช้ชีวิตวัยรุ่นอย่างมีความสุขสมวัย
- 2) โครงการอบรม อสม.น้อยเพื่อฝึกหัดเด็กและเยาวชนทำหน้าที่ช่วยงานอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชนที่เป็นผู้ใหญ่ เช่น การเก็บข้อมูลด้านสาธารณสุข การดูแลปฐมพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ป่วยและการช่วยเหลือดูแลคนป่วยและคนชราในท้องถิ่น เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อปลูกฝังจิตอาสาด้านสาธารณสุขให้เกิดขึ้นในหมู่เด็กและเยาวชน ตลอดจน จนเป็น การสร้างทรัพยากรบุคคลรุ่นใหม่ไว้รองรับงานด้านนี้ในอนาคต

● ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การส่งเสริมครอบครัวสุขภาพดีถ้วนหน้า

ข้อเสนอโครงการ

- 1) โครงการจัดทำเอกสารแนะนำความรู้ด้านการดูแลสุขภาพของครอบครัว เพื่อเผยแพร่แก่ประชาชนทั่วไปเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดูแลสุขภาพของ สมาชิกครอบครัวตั้งแต่เด็กจนถึงผู้สูงอายุอย่างถูกต้องและเหมาะสม
- 2) โครงการส่งเสริมโภชนาการอนามัยเพื่อส่งเสริมประชาชน ภูเก็ต ในการดูแลรักษาสุขภาพ โดยการรับประทานอาหารที่ถูกสุขอนามัยและไม่ก่อให้เกิดโรคภัยต่างๆ โดยเฉพาะโรคที่ไม่ติดต่อ เช่นโรคมะเร็ง โรคหัวใจ และโรคความดันโลหิตสูง เป็นต้น กิจกรรมที่ทำได้แก่การรณรงค์ให้ความรู้ โภชนาการอนามัยผ่านสื่อต่างๆ การให้คำแนะนำในการเลือกซื้ออาหาร การร่วมมือกับหน่วยงานด้านสาธารณสุขในการให้เกียรติบัตรร้านจำหน่ายอาหารปลอดภัยและมี และการจัด นิทรรศการ /มหกรรมโภชนาการอาหารปลอดภัย เป็นต้น

● ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การส่งเสริมความเข้มแข็งในปฏิบัติงานของอสม.

ข้อเสนอโครงการ

- 1) โครงการสนับสนุนการดำเนินงานอสม .ในด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ สำหรับการตรวจสอบสุขภาพและการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การสนับสนุนงบประมาณพัฒนาความรู้ความสามารถของอสม.และส่งเสริมความเข้มแข็งของเครือข่ายอสม.ในระดับต่างๆ เป็นต้น

ปัจจัยเอื้ออำนวยในการพัฒนา

- 1) ประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดภูเก็ต มีความรู้และความตื่นตัวในการดูแลสุขภาพ ก่อนข้างสูง
- 2) จังหวัดภูเก็ตมีความพร้อมด้านสถานบริการและบุคลากรทางการแพทย์ นั กวิชาการ และอาสาสมัครชุมชนที่จะสนับสนุนงานของมูลนิธิชุมชนภูเก็ต
- 3) หน่วยงานด้านสาธารณสุขและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดภูเก็ตมีแผนงานด้านทรัพยากรในการดำเนินงานส่งเสริมอนามัยและสาธารณสุข และสามารถบูรณาการงานกับโครงการมูลนิธิได้

## ความท้าทาย

- 1) การอพยพแรงงานจากภายนอกโดยเฉพาะแรงงานต่างด้าวที่ไม่ได้จดทะเบียนที่มีอยู่ค่อนข้างสูงทำให้งานควบคุมโรคติดต่อทำได้ไม่ทั่วถึงและขาดประสิทธิผล
- 2) การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคมของภูเก็ตทำให้พฤติกรรมและวิถีการใช้ชีวิตของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปและมีความเสี่ยงด้านสุขภาพมากขึ้น
- 3) แนวโน้มการระบาดของโรคเอดส์ในกลุ่ม มัวยุุ่นมีสูงขึ้น เนื่องจากพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและการขาดทักษะชีวิตที่เหมาะสม
- 4) สถานบริการทางเพศและสื่อลามกในภูเก็ตมีจำนวนมากและเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งเป็นแหล่งเสี่ยงของเด็กและเยาวชน
- 5) นโยบายการกระจายบริการด้านสุขภาพสู่ท้องถิ่นตลอดจนโครงกา รด้านอนามัยและสาธารณสุขต่าง ๆ จากหน่วยงานกลางที่ส่งผ่านองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้ภารกิจและงานของอสม.มีมากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานที่ลดลงได้

## 1.6 ด้านสิ่งแวดล้อม

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การเสริมสร้างความตระหนักของประชาชนในการดูแล  
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมท้องถิ่น

### ข้อเสนอโครงการ

- 1) โครงการรณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนในการคัดแยกขยะ ผ่านสื่อต่างๆในท้องถิ่น และการสนับสนุนอุปกรณ์นำร่องในการคัดแยกขยะ เช่น ถังขยะแยกประเภท แก้วชุมชนหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

- ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การสนับสนุนเด็กและเยาวชน ในการทำกิจกรรมอนุรักษ์  
สิ่งแวดล้อม

### ข้อเสนอโครงการ

- 1) โครงการนักรักษ์น้อยเป็นการสนับสนุนงบประมาณแก่เด็กและเยาวชนในการทำกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนหรือชุมชน เช่น โครงการธนาคารขยะ โครงการอนุรักษ์แหล่งน้ำ โครงการปลูกป่า ฯ เป็นต้น

2) โครงการประกวดบทความ หรือ เรียงความด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของนักเรียนในระดับต่างๆ เพื่อชิงทุนการศึกษาและนำบทความที่ชนะเลิศมานำเสนอในเว็บไซต์ของมูลนิธิและเผยแพร่ในสิ่งพิมพ์ต่างๆของท้องถิ่น

- **ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การสนับสนุนองค์กรภาคประชาชนด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ**

**ข้อเสนอโครงการ**

โครงการสนับสนุนงบประมาณแก่องค์กรชุมชนและองค์กรภาคประชาชนในการดำเนินกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดภูเก็ต

**ปัจจัยเอื้ออำนวยต่อการพัฒนา**

- 1) หน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญในการดำเนินงานจัดการ และดูแลสิ่งแวดล้อมโดยมีแผนงานและจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานด้านนี้ไว้ค่อนข้างสูง
- 2) จังหวัดภูเก็ตมีองค์กรภาคประชาชนที่เข้มแข็งในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะด้านป่าไม้และชายฝั่งทะเล
- 3) เด็กและเยาวชนในสถานศึกษาหลายแห่งมีความสนใจและมีประสบการณ์การดูแลสิ่งแวดล้อมในชุมชนและในโรงเรียน โดยมีเด็กนักเรียนหลายโรงเรียนทำโครงการธนาคารขยะและการจัดการขยะรีไซเคิล นอกจากนี้ยังร่วมโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นเช่นโครงการอนุรักษ์คลองบางใหญ่ เป็นต้น

**ความท้าทาย**

- 1) จำนวนประชากรและนักท่องเที่ยวของภูเก็ตมีจำนวนมากทำให้มีปริมาณขยะและของเสียต่างๆในภูเก็ตเกิดขึ้นมากและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิมจนเกินกำลังที่ทรัพยากรของท้องถิ่นจะรองรับได้ทัน
- 2) ประชากรที่อาศัยอยู่ในภูเก็ตบางส่วนยังขาดความตระหนักและการมีส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อมของชุมชน โดยเห็นว่าเป็นภาระหน้าที่ของหน่วยงานรัฐในการดูแลจัดการเรื่องดังกล่าว

3) ต้นทุนในการจัดการจัดการและกำจัดของเสียแล ะมลพิษต่างๆโดยเฉพาะน้ำเสียของ ภูเก็ตค่อนข้างสูงซึ่งเป็นภาระด้านงบประมาณที่ หนักขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะเทศบาลนครภูเก็ตซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายในการบำบัดน้ำเสียสูงถึงวันละ 3.6 ล้านบาท

4) การขยายตัวด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวทำให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติต่างๆเพื่อ รองรับความเจริญของเมืองภูเก็ต ค่อนข้างสูง และมีการบุกรุกและทำลาย ทรัพยากร ธรรมชาติมากขึ้น

## 1.7 ด้านเด็กและเยาวชน

### • ยุทธศาสตร์ที่1: การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของเด็กและเยาวชน

#### ข้อเสนอโครงการ

1) โครงการฝึกอบรมหรือสนับสนุนการจัดค่ายเยาวชนปลอดภัยจากยาเสพติด เพื่อสร้าง ความรู้ความเข้าใจแก่เยาวชนต่อภัยของยาเสพติดติด และการทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการนำความรู้ไปแนะนำขยายผลในหมู่เพื่อนคนอื่น ๆ

2) โครงการเยาวชนจิตอาสา เป็นการสนับสนุนเยาวชนด้านงบประมาณ แนวคิดและการ ประสานงานเชื่อมโยงกับแหล่งทรัพยากร เพื่อการดำเนินกิจกรรมสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ

3) โครงการฝึกอบรม /จัดทำค่ายทักษะชีวิต (รายละเอียดอยู่ข้อเสนอแนะด้านอนามัยและ สาธารณสุข)

### • ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การสร้างเวทีการมีส่วนร่วมสำหรับเด็กและเยาวชน

#### ข้อเสนอโครงการ

1) โครงการสนับสนุนการเปิดเวทีกิจกรรมของเด็กและเยาวชน เพื่อให้มีโอกาแสดงออกซึ่ง ความรู้และความสามารถ เช่น การแสดงดนตรี ศิลปะการแสดงท้องถิ่น ภาษาและ กีฬา ฯลฯ ซึ่งทำให้เด็กและเยาวชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และไม่ต้อไปมั่วสุมกับอบายมุข และสิ่งเสพติดต่างๆ

2) โครงการสนับสนุนเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่องค์กรเด็กและเยาวชน เช่นการสนับสนุน กิจกรรมด้านการพัฒนาของสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดภูเก็ต และกลุ่มองค์กรเด็กต่างๆทั้ง ในและนอกโรงเรียน

- ยุทธศาสตร์ที่ 3: การเสริมสร้างศักยภาพแก่องค์กร และสถาบันที่ทำงานด้าน การช่วยเหลือเด็ก

#### ข้อเสนอโครงการ

- 1) โครงการฝึกอบรมเทคนิคการให้คำปรึกษาแก่ครู เจ้าหน้าที่ และ บุคลากรที่ทำงานด้านการพัฒนาเด็กเยาวชนให้มีทักษะในด้านการให้คำปรึกษาและ คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชน รวมถึงพัฒนา ความรู้และทักษะในการทำงานกับเด็กและเยาวชนได้อย่างเหมาะสม
- 2) โครงการเสริมสร้างสายสัมพันธ์ ที่ดีของครอบครัว โดยสนับสนุนการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างสมาชิกในครอบครัว เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน เช่นการแข่งขันแรลลี่ครอบครัว การจัดทำค่ายพ่อแม่ลูกเพื่อทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ร่วมกัน เป็นต้น ทั้งนี้ กิจกรรมเหล่านี้ควรมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ
- 3) โครงการสนับสนุนทุนแก่ขององค์กรหรือหน่วยงานที่ทำงานช่วยเหลือเด็กในจังหวัดภูเก็ต เช่นการช่วยเหลือเด็กกำพร้า เด็กยากจน และการปกป้องคุ้มครองเด็กจากการถู กละเมิดต่าง ๆ เป็นต้น

#### ปัจจัยเอื้ออำนวยต่อการพัฒนา

- 1) เด็กและเยาวชนภูมิก่อเกิดมีการตื่นตัวและต้องการมีส่วนร่วมและบทบาทในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสังคมมากขึ้นเพียงแต่ยังขาดการสนับสนุนจากผู้ใหญ่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2) หน่วยงานราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เห็นความสำคัญในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชน
- 3) ปัจจุบันระบบการศึกษาวิจัยข้อมูลด้านเด็กและเยาวชนมีการจัดทำอย่างเป็นระบบและทันสมัยมากขึ้น และสามารถใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานโครงการได้ดี

#### ความท้าทาย

- 1)ทัศนคติของผู้ใหญ่บางส่วนที่ยังไม่เปิดใจยอมรับ ความรู้และความสามารถของเด็กและเยาวชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาของชุมชน
- 2) การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคมของภูมิก่อเกิดทำให้สัมพันธ์ ภาพของสมาชิกในครอบครัวมีน้อยลง เด็กขาดที่พึ่งและที่ปรึกษา จึงมีโอกาสดูถูกชกชว่นไปในทางที่ผิดได้มากขึ้น

- 3) สื่อลามก เกมรุนแรง และแหล่งอบายมุขซึ่งเป็นสถานที่เสี่ยงสำหรับเด็กและเยาวชน ในภูเก็ตมีมากและเข้าถึงได้ง่าย ทำให้เด็กมีโอกาสหลงผิดและมั่วสุมกับสิ่งไม่ดีเหล่านั้น มากขึ้น
- 4) ปัญหายาเสพติดที่มีการขยายตัวความรุนแรงมากขึ้นในหมู่เยาวชนของภูเก็ต และแก้ไขได้ยากหากไม่มีการร่วมมือในการแก้ไขปัญหายาอย่างจริงจังจากครอบครัว ชุมชน สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

## 1.2 แนวทางการดำเนินงานผลักดันเชิงนโยบาย ( LOBBY and ADVOCACY)

เนื่องจากปัญหาในชุมชนของภูเก็ตหลายประการ มีความเกี่ยวข้องกับนโยบายทางการเมือง และบริหารราชการ ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ดังนั้นการแก้ไขปัญหาในระดับท้องถิ่นโดยการดำเนินงานโครงการเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอที่จะประสบผลสำเร็จที่ยั่งยืน มูลนิธิชุมชนภูเก็ตจึงควรมียุทธศาสตร์ในการร่วมกับ องค์กรประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการผลักดันเพื่อการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขและพัฒนาท้องถิ่น ด้วย อาทิเช่น การผลักดันด้าน นโยบายการศึกษาในการพัฒนาระบบ การแนะแนวการศึกษาที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพให้เกิดขึ้นในภูเก็ต การรณรงค์ผลักดัน รัฐบาลให้มีการเสนอ จัดทะเบียนภูเก็ตเป็นเมืองมรดกโลก การเข้มงวดในการในการดูแล และจัด ทะเบียนแรงงานต่างด้าว การควบคุมเรื่องการค้ามนุษย์เพื่อภาพพจน์ที่ดีของเมืองภูเก็ต และการ ส่งเสริมให้จังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดนำร่องสำหรับเด็กตามวาระเด็กแห่งชาติปี พ.ศ. 2551 และแนวทาง โลกที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่ประเทศไทยได้ลงนามสัญญาความร่วมมือไว้กับองค์การสหประชาชาติใน ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้น

## 1.3 แนวทางการระดมทุนเพื่อการดำเนินงานโครงการ

นิยามของทุนในที่นี้ไม่ได้หมายถึงเฉพาะเงินทุน แต่รวมถึงทรัพยากรต่างๆที่สามารถ นำมาใช้ในการพัฒนาและดำเนินงานโครงการ อาทิเช่นบุคลากร เทคโนโลยี สิ่งของ และความ ร่วมมือต่างๆ ข้อเสนอแนะแนวทางการระดมทุนของมูลนิธิชุมชนภูเก็ตในที่นี้ประกอบด้วย

- การระดมทุนจากต่างประเทศ ซึ่งอาจมาจากองค์กรช่วยเหลือระหว่างประเทศบริษัท ธุรกิจข้ามชาติ รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคมนานาชาติต่างๆ โดยในเบื้องต้นอาจใช้เครือข่ายของมูลนิธิ ชุมชนระหว่างประเทศเป็นผู้เชื่อมโยง แต่ปัจจัยสำคัญในการระดมทุนด้านนี้ควรมีที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญในการประสานงานกับแหล่งทุนและพัฒนาข้อเสนอโครงการเพื่อการระดมทุนด้วย
- การระดมทุนจากภาคธุรกิจตามกระบวนการธุรกิจเพื่อสังคม(Corporate Social

